C/2025/3180

4.6.2025

KOMUNIKAT KOMISJI

Publikacja łącznej liczby uprawnień znajdujących się w obiegu w 2024 r. do celów rezerwy stabilności rynkowej w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji

(C/2025/3180)

1. Wprowadzenie

W 2015 r. Parlament Europejski i Rada przyjęły decyzję (UE) 2015/1814 ([1]) („decyzja w sprawie rezerwy stabilności rynkowej") w celu utworzenia rezerwy stabilności rynkowej („rezerwa") w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji („EU ETS") ustanowionego dyrektywą 2003/87/WE ([2]) („dyrektywa ETS"). Rezerwa funkcjonuje od 2019 r. Jej celem jest uniknięcie strukturalnej nadwyżki uprawnień na unijnym rynku uprawnień do emisji dwutlenku węgla, co wiązałoby się z ryzykiem niewysłania przez EU ETS sygnału inwestycyjnego niezbędnego do osiągnięcia unijnego celu redukcji emisji. Celem rezerwy jest również zwiększenie odporności EU ETS na zakłócenia równowagi na rynku, aby unijny rynek uprawnień do emisji dwutlenku węgla mógł sprawnie funkcjonować.

Zgodnie z art. 1 ust. 4 decyzji w sprawie rezerwy stabilności rynkowej Komisja co roku publikuje łączną liczbę uprawnień znajdujących się w obiegu (TNAC) za poprzedni rok. Wartość ta determinuje funkcjonowanie rezerwy, tj. wpływa na to, czy uprawnienia zostają wycofane z wolumenu uprawnień przeznaczonych do sprzedaży na aukcji i umieszczone w rezerwie, czy zostają uwolnione z rezerwy i przeznaczone do sprzedaży na aukcji. Coroczna publikacja TNAC jest zatem ważnym aspektem rezerwy stabilności rynkowej i EU ETS.

3 czerwca 2024 r. Komisja opublikowała łączną liczbę uprawnień znajdujących się w obiegu w 2023 r., która wynosiła 1 111 736 535 uprawnień ([3]). W związku z tym liczba uprawnień, które należało umieścić w rezerwie w okresie od 1 września 2024 r. do 31 sierpnia 2025 r., wynosiła 266 816 768 uprawnień. Liczba uprawnień w rezerwie, które zostały unieważnione 1 stycznia 2024 r., wyniosła łącznie 381 744 844 uprawnienia.

Niniejszy komunikat jest dziewiątą publikacją TNAC i dotyczy 2024 r. Przedstawiono w nim szczegółowe obliczenia i liczbę uprawnień, które będą umieszczone w rezerwie od 1 września 2025 r. do 31 sierpnia 2026 r. Podano również liczbę uprawnień w rezerwie, które zostały unieważnione 1 stycznia 2025 r.

2. Funkcjonowanie rezerwy stabilności rynkowej

Rezerwa działa automatycznie, gdy łączna liczba uprawnień znajdujących się w obiegu przekracza ustalony zakres. Uprawnienia są wycofywane z wolumenu uprawnień przeznaczonych do sprzedaży na aukcji i umieszczane w rezerwie, jeżeli TNAC przekracza próg 833 mln. Wskaźnik pobrania do rezerwy stabilności rynkowej został ustalony na poziomie 24 % TNAC, jeżeli liczba ta przekracza 1 096 mln. Jeżeli TNAC wynosi od 833 mln do 1 096 mln, pobranie stanowi różnicę między TNAC a 833 mln. Jeżeli TNAC jest niższy niż próg 400 mln, 100 mln uprawnień jest uwalnianych z rezerwy i przeznaczanych do sprzedaży na aukcji. Uprawnienia są umieszczane w rezerwie albo uwalniane z niej na okres 12 miesięcy. Począwszy od 2023 r., wszelkie uprawnienia powyżej progu 400 mln znajdujące się w rezerwie na 1 stycznia każdego roku tracą ważność.

Na podstawie art. 1 ust. 5 decyzji w sprawie rezerwy stabilności rynkowej i zgodnie z niniejszym komunikatem uprawnienia stanowiące 24 % TNAC na 31 grudnia 2024 r. lub różnicę między TNAC a 833 mln zostaną umieszczone w rezerwie na okres 12 miesięcy rozpoczynający się 1 września 2025 r. Odpowiednia liczba uprawnień zostanie odliczona od wolumenów uprawnień przeznaczonych do sprzedaży na aukcji państw członkowskich UE, trzech państw Europejskiego Obszaru Gospodarczego – Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (Islandii, Liechtensteinu i Norwegii) oraz, w przypadku wytwarzania energii elektrycznej w Irlandii Północnej, Zjednoczonego Królestwa. Uprawnienia te zostaną odliczone na podstawie odpowiednich udziałów poszczególnych państw w aukcjach.

([1]) Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/1814 z dnia 6 października 2015 r. w sprawie ustanowienia i funkcjonowania rezerwy stabilności rynkowej dla unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych i zmiany dyrektywy 2003/87/WE (Dz.U. L 264 z 9.10.2015, s. 1).

([2]) Dyrektywa 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego I Rady z dnia 13 października 2003 r. ustanawiająca system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie oraz zmieniająca dyrektywę Rady 96/61/WE (Dz.U. L 275 z 25.10.2003, s. 32).

([3]) Komunikat Komisji – Publikacja łącznej liczby uprawnień znajdujących się w obiegu w 2023 r. do celów rezerwy stabilności rynkowej w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji ustanowionego dyrektywą 2003/87/WE (Dz.U. C, C/2024/3415, 3.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/3415/oj).

Na podstawie art. 1 ust. 5 decyzji w sprawie rezerwy stabilności rynkowej do 31 grudnia 2030 r. uprawnienia rozdysponowane w interesie solidarności i wzrostu w ramach EU ETS ([4]) nie są uwzględniane przy obliczaniu odpowiednich udziałów do celów rezerwy.

3. **Łączna liczba uprawnień znajdujących się w obiegu**

Zgodnie z art. 1 ust. 4 decyzji w sprawie rezerwy stabilności rynkowej TNAC w danym roku „odpowiada skumulowanej liczbie uprawnień wydanych w odniesieniu do instalacji i przedsiębiorstw żeglugowych i nieumieszczonych w rezerwie w okresie od dnia 1 stycznia 2008 r., w tym liczbie uprawnień wydanych w tym okresie zgodnie z art. 13 ust. 2 dyrektywy 2003/87/WE, w wersji obowiązującej na dzień 18 marca 2018 r., oraz uprawnień do stosowania międzynarodowych jednostek emisji wykorzystywanych przez instalacje w ramach unijnego systemu handlu emisjami do dnia 31 grudnia danego roku, po odjęciu skumulowanych ton zweryfikowanych emisji z instalacji i przedsiębiorstw żeglugowych objętych unijnym systemem handlu emisjami od dnia 1 stycznia 2008 r. do dnia 31 grudnia danego roku i wszelkich uprawnień anulowanych zgodnie z art. 12 ust. 4 dyrektywy 2003/87/WE".

Podsumowując, TNAC istotny dla funkcjonowania rezerwy oblicza się przy użyciu zaktualizowanego wzoru:

TNAC – podaż – popyt

Te dwa elementy obliczenia zostały szczegółowo opisane w niniejszym komunikacie. Przegląd wszystkich danych liczbowych przedstawiono w tabeli na końcu.

Art. 1 ust. 4a akapit pierwszy decyzji w sprawie rezerwy stabilności rynkowej stanowi, że od 2024 r. „całkowita liczba uprawnień znajdujących się w obiegu w danym roku obejmuje skumulowaną liczbę uprawnień wydanych w odniesieniu do lotnictwa oraz skumulowaną liczbę jednostek zweryfikowanych emisji z lotnictwa w ramach EU ETS, z wyłączeniem emisji pochodzących z lotów na trasach objętych kompensacją emisji i obliczonych zgodnie z art. 12 ust. 6 dyrektywy 2003/87/WE między dniem 1 stycznia 2024 r. a dniem 31 grudnia tego samego danego roku".

Od 1 stycznia 2024 r. EU ETS obejmuje emisje z transportu morskiego. W obliczeniach TNAC za 2024 r. uwzględnia się zatem liczbę uprawnień wydanych przedsiębiorstwom żeglugowym oraz zweryfikowane emisje przedsiębiorstw żeglugowych od 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2024 r. Art. 1 ust. 4a akapit drugi decyzji w sprawie rezerwy stabilności rynkowej stanowi, że „[n]a potrzeby obliczenia łącznej liczby uprawnień znajdujących się w obiegu uprawnienia anulowane na podstawie art. 3gb dyrektywy 2003/87/WE uznaje się za wydane".

Podaż

Podaż uprawnień na unijnym rynku uprawnień do emisji dwutlenku węgla obejmuje następujące elementy:

— uprawnienia przeniesione ([5]) z 2. etapu EU ETS (2008–2012), które wyniosły 1 749 540 826 ([6]);

— uprawnienia przydzielone bezpłatnie na okres od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2024 r. ([7]), w tym uprawnienia przydzielone z rezerwy dla nowych instalacji (New Entrants Reserve – NER). Wolumen ten wyniósł 8 747 619 334 uprawnienia ([8]);

([4]) Na podstawie art. 10 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2003/87/WE.

([5]) Uprawnienia wydane podczas 2. etapu EU ETS (2008–2012), których nie umorzono w celu pokrycia zweryfikowanych emisji ani nie anulowano, zostały przeniesione do wykorzystania na początku 3. etapu EU ETS (2013–2020). Uprawnienia te zostały usunięte, a jednocześnie utworzono taką samą liczbę uprawnień na 3. etapie. Liczba ta odpowiada zatem dokładnej liczbie uprawnień systemu handlu emisjami znajdujących się w obiegu na początku 3. etapu EU ETS.

([6]) COM(2015) 576 – sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady – Sprawozdanie z postępów w realizacji programu działań na rzecz klimatu obejmujące sprawozdanie dotyczące funkcjonowania europejskiego rynku uprawnień do emisji dwutlenku węgla i sprawozdanie na temat przeglądu dyrektywy w sprawie geologicznego składowania dwutlenku węgla.

([7]) Zgodnie z art. 1 ust. 4a decyzji w sprawie rezerwy stabilności rynkowej w odniesieniu do lotnictwa uwzględnia się uprawnienia przydzielone bezpłatnie na okres od 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2024 r.

([8]) Uprawnienia przydzielane bezpłatnie opierają się na danych pochodzących z rejestru Unii na 1 kwietnia 2025 r., w tym danych EU ETS dotyczących operatorów statków powietrznych podlegających administracji Szwajcarii.

— uprawnienia sprzedanie na aukcji od 1 stycznia 2013 r. ([9]) do 31 grudnia 2024 r. ([10]) oraz uprawnienia wykorzystane na potrzeby elastyczności w latach 2021–2024 na podstawie art. 6 rozporządzenia (UE) 2018/842 ([11]) („rozporządzenie w sprawie wspólnego wysiłku redukcyjnego"); Według sprawozdań z aukcji prowadzonych na platformie aukcyjnej i na odpowiednich platformach opt-out ([12]) wolumen uprawnień sprzedanych na aukcjach, w tym na tzw. wczesnych aukcjach, wyniósł **8 190 671 500**. Do tego wolumenu należy dodać **28 855 152** uprawnienia na potrzeby elastyczności, na podstawie art. 6 ust. 2 rozporządzenia w sprawie wspólnego wysiłku redukcyjnego ([13]);

— uprawnienia zmonetyzowane na potrzeby programu NER300. Europejski Bank Inwestycyjny zmonetyzował łącznie **300 000 000** uprawnień.

— międzynarodowe jednostki emisji wykorzystane w okresie od 2013 r. do 31 grudnia 2020 r. ([14]) Instalacje wykorzystały **497 248 017** międzynarodowych jednostek emisji na wygenerowane przez siebie emisje ([15]).

— Zgodnie z art. 1 ust. 4 decyzji w sprawie rezerwy stabilności rynkowej uprawnienia umieszczone w rezerwie **nie są już uwzględniane w obliczeniach TNAC**.

Popyt

Na popyt na uprawnienia na unijnym rynku uprawnień do emisji dwutlenku węgla składa się całkowita liczba zweryfikowanych emisji pochodzących od podmiotów objętych wymogami za okres od 1 stycznia 2013 r. ([16]) do 31 grudnia 2024 r. ([17]), która wynosi **18 365 179 314** ton ([18]), oraz **705 930** uprawnień anulowanych w tym okresie na podstawie art. 12 ust. 4 dyrektywy EU ETS.

Łączna liczba uprawnień znajdujących się w obiegu

Na podstawie powyższych danych TNAC w 2024 r. wynosi **1 148 049 585** uprawnień.

Zasoby w rezerwie stabilności rynkowej

Po unieważnieniu uprawnień 1 stycznia 2024 r. w rezerwie pozostało **400 000 000** uprawnień.

([9]) Liczba ta obejmuje tzw. wczesne aukcje, tj. uprawnienia ważne na 3. etapie EU ETS (2013–2020), które zostały sprzedane na aukcji przed 1 stycznia 2013 r.

([10]) Na podstawie art. 1 ust. 4a decyzji w sprawie rezerwy stabilności rynkowej oraz z uwagi na to, że EU ETS obejmuje transport morski od 1 stycznia 2024 r., w odniesieniu do lotnictwa i transportu wodnego uwzględnia się uprawnienia sprzedane na aukcji od 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2024 r.

([11]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/842 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie wiążących rocznych redukcji emisji gazów cieplarnianych przez państwa członkowskie od 2021 r. do 2030 r. przyczyniających się do działań na rzecz klimatu w celu wywiązania się z zobowiązań wynikających z Porozumienia paryskiego oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 525/2013 (Dz.U. L 156 z 19.6.2018, s. 26).

([12]) Sprawozdania z aukcji: European Energy Exchange (https://www.eex.com/en/market-data/market-data-hub/environmentals/eu-ets-auctions) i Intercontinental Exchange (https://www.ice.com/report/148).

([13]) Rozporządzenie (UE) 2018/842 przewiduje jednorazową elastyczność, dzięki której państwa członkowskie mogą wspólnie anulować maksymalnie 100 mln uprawnień w ramach EU ETS w latach 2021–2030, aby mogły osiągnąć swoje cele redukcji emisji gazów cieplarnianych określone w tym rozporządzeniu. Przepis dotyczący elastyczności dotyczy państw członkowskich, których cele znacznie przekraczają zarówno średnią UE, jak i ich potencjał w zakresie redukcji emisji racjonalnej pod względem kosztów, a także państw członkowskich, które w 2013 r. nie przydzieliły żadnych bezpłatnych uprawnień w ramach EU ETS instalacjom przemysłowym. Anulowania wolumenu uprawnień sprzedawanych na aukcji danego państwa członkowskiego dokonuje się zgodnie z art. 10 dyrektywy EU ETS. Przy określaniu TNAC na potrzeby rezerwy w danym roku anulowane uprawnienia są uznawane za uprawnienia w ramach EU ETS znajdujące się w obiegu.

([14]) Od 2021 r. międzynarodowe jednostki emisji nie mogą być wykorzystywane do zapewnienia zgodności z przepisami.

([15]) Na podstawie wyciągu z unijnego rejestru z dnia 1 kwietnia 2025 r. Te międzynarodowe jednostki emisji dotyczą tylko tych wymienianych na uprawnienia do emisji na 3. etapie EU ETS (2013–2020). Około 1,1 mld międzynarodowych jednostek emisji, które mogłyby zostać wykorzystane bezpośrednio do celów zapewnienia zgodności na 2. etapie EU ETS (2008–2012), zostało ujętych w liczbie uprawnień przeniesionych z etapu 2.

([16]) Co odpowiada zweryfikowanym emisjom za okres 2008–2012 (2. etap), zob. przypis 5.

([17]) Na podstawie art. 1 ust. 4a decyzji w sprawie rezerwy stabilności rynkowej oraz z uwagi na to, że EU ETS obejmuje transport morski od 1 stycznia 2024 r., w odniesieniu do lotnictwa i żeglugi uwzględnia się zweryfikowane emisje od 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2024 r.

([18]) Całkowita liczba zweryfikowanych emisji jest oparta na danych pozyskanych 1 kwietnia 2025 r. z unijnego rejestru i ze szwajcarskiego rejestru ETS dotyczącego emisji EU ETS operatorów statków powietrznych podlegających administracji Szwajcarii. Liczba ta obejmuje zweryfikowane emisje zgłoszone do 31 marca 2025 r. – co jest terminem składania sprawozdań w ramach EU ETS. Nie ujęto w niej zatem emisji zgłoszonych po tej dacie.

Zgodnie z komunikatami dotyczącymi publikacji TNAC z ostatnich lat w rezerwie umieszczono następujące wolumeny uprawnień:

— **181 567 159** uprawnień w okresie od 1 stycznia 2024 r. do 31 sierpnia 2024 r. ([19]);

— **88 938 927** uprawnień w okresie od 1 września 2024 r. do 31 grudnia 2024 r. ([20]).

Na 31 grudnia 2024 r. w rezerwie było **670 506 086** uprawnień. 1 stycznia 2025 r. **270 506 086** z tych uprawnień zostało unieważnione na podstawie art. 1 ust. 5a decyzji w sprawie rezerwy stabilności rynkowej. Pozostałe zasoby w rezerwie wynoszą **400 000 000** uprawnień.

4. **Wnioski**

Zgodnie z decyzją w sprawie rezerwy stabilności rynkowej na okres12 miesięcy – od 1 września 2025 r. do 31 sierpnia 2026 r. – w rezerwie zostanie umieszczona łączna liczba **275 531 900** uprawnień.

W przyszłorocznej publikacji TNAC ustalone zostanie funkcjonowanie rezerwy stabilności rynkowej na okres od września 2026 r. do sierpnia 2027 r.

Podsumowanie

Podaż	
a) uprawnienia przeniesione z 2. etapu (2008–2012)	1 749 540 826
b) uprawnienia przydzielone bezpłatnie od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2024 r., w tym uprawnienia przydzielone z rezerwy dla nowych instalacji	8 747 619 334
c) uprawnienia sprzedane na aukcji od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2024 r., w tym na tzw. wczesnych aukcjach	8 190 671 500
d) uprawnienia wykorzystane do celów elastyczności w latach 2021–2024 na podstawie art. 6 rozporządzenia (UE) 2018/842	28 855 152
e) uprawnienia zmonetyzowane na potrzeby programu NER300	300 000 000
f) międzynarodowe jednostki emisji wykorzystane w okresie od 2013 r. do 31 grudnia 2020 r.	497 248 017
Ogółem (podaż)	19 513 934 829
Popyt	
a) zweryfikowane emisje (w tonach) w ramach EU ETS od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2024 r.	18 365 179 314
b) uprawnienia anulowane na podstawie art. 12 ust. 4 dyrektywy 2003/87/WE do 31 grudnia 2024 r.	705 930
Ogółem (popyt)	18 365 885 244
Łączna liczba uprawnień znajdujących się w obiegu	1 148 049 585

([19]) Komunikat Komisji – Publikacja łącznej liczby uprawnień znajdujących się w obiegu w 2022 r. do celów rezerwy stabilności rynkowej w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (Dz.U. C 172 z 15.5.2023, s. 1). Jak stwierdzono w pkt 4 niniejszego komunikatu, liczba uprawnień, które miały zostać umieszczone w rezerwie w okresie od 1 września 2023 r. do 31 sierpnia 2024 r., wynosiła 272 350 737. Wolumen odpowiadający okresowi od 1 stycznia do 31 sierpnia 2024 r. wyniósł 181 567 159 uprawnień.

([20]) C/2024/3415, zob. przypis 3. Jak stwierdzono w pkt 4 niniejszego komunikatu, liczba uprawnień, które miały zostać umieszczone w rezerwie w okresie od 1 września 2024 r. do 31 sierpnia 2025 r., wynosiła 266 816 768. Wolumen odpowiadający okresowi od 1 września do 31 grudnia 2024 r. wyniósł 88 938 927 uprawnień.